

ΕΝΟΤΗΤΑ 11^η (514Α – 515Α)

Η αλληγορία του σπηλαιίου

Μετὰ ταῦτα δὴ, εἶπον, ἀπέεικασον τοιοῦτῳ πάθει τὴν ἡμετέραν φύσιν παιδεΐας τε πέρι καὶ ἀπαιδευσίας. Ἴδὲ γὰρ ἀνθρώπους οἷον ἐν καταγείῳ οἰκήσει σπηλαιώδει, ἀναπεπταμένην πρὸς τὸ φῶς τὴν εἴσοδον ἐχούσῃ μακρὰν παρὰ πᾶν τὸ σπήλαιον, ἐν ταύτῃ ἐκ παίδων ὄντας ἐν δεσμοῖς καὶ τὰ σκέλη καὶ τοὺς αὐχένας, ὥστε μένειν τε αὐτοὺς εἷς τε τὸ πρόσθεν μόνον ὄραν, κύκλῳ δὲ τὰς κεφαλὰς ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ ἀδυνάτους περιάγειν, φῶς δὲ αὐτοῖς πυρὸς ἄνωθεν καὶ πόρρωθεν καόμενον ὄπισθεν αὐτῶν, μεταξὺ δὲ τοῦ πυρὸς καὶ τῶν δεσμωτῶν ἐπάνω ὁδόν, παρ' ἣν ἰδὲ τειχίον παρωκοδομημένον, ὥσπερ τοῖς θαυματοποιοῖς πρὸ τῶν ἀνθρώπων πρόκειται τὰ παραφράγματα, ὑπὲρ ὧν τὰ θαύματα δεικνύασιν.

Ὅρῳ, ἔφη.

Ὅρα τοίνυν παρὰ τοῦτο τὸ τειχίον φέροντας ἀνθρώπους σκεύη τε παντοδαπὰ ὑπερέχοντα τοῦ τειχίου καὶ ἀνδριάντας καὶ ἄλλα ζῶα λίθινά τε καὶ ξύλινα καὶ παντοῖα εἰργασμένα, οἷον εἰκὸς τοὺς μὲν φθεγγομένους, τοὺς δὲ σιγῶντας τῶν παραφερόντων.

Ἄτοπον, ἔφη, λέγεις εἰκόνα καὶ δεσμώτας ἀτόπους.

Ὅμοίους ἡμῖν, ἣν δ' ἐγώ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Μετὰ ταῦτα δὴ, εἶπον, ἀπέεικασον τὴν ἡμετέραν φύσιν
Μετά από αυτά, βέβαια, είπα, παρομοίασε τη δική μας φύση,

τοιοῦτῳ πάθει πέρι παιδεΐας τε καὶ ἀπαιδευσίας.
με την εξής εικόνα σε σχέση και με την παιδεία και την απαιδευσία. (ἐλλειψη παιδείας)

Ἴδὲ γὰρ ἀνθρώπους
Φαντάσου δηλαδή ανθρώπους

οἷον ἐν καταγείῳ οἰκήσει σπηλαιώδει,
σαν (να βρίσκονται) μέσα σε μία υπόγεια κατοικία ὅμοια με σπήλαιο,

ἐχούσῃ τὴν εἴσοδον ἀναπεπταμένην πρὸς τὸ φῶς
η οποία έχει την είσοδο ανοικτή προς το φως

μακρὰν παρὰ πᾶν τὸ σπήλαιον,
μακριά από όλο το μήκος του σπηλαίου,

ἐν ταύτῃ ὄντας ἐν δεσμοῖς καὶ τὰ σκέλη καὶ τοὺς αὐχένας ἐκ παίδων,
μέσα σ' αυτή να είναι δεμένοι και στα πόδια και τους αυχένες απ' την παιδική ηλικία,

ὥστε αὐτοὺς τε μένειν ὄρᾶν μόνον εἷς τε τὸ πρόσθεν,
ώστε και οι ίδιοι να μένουν σταθεροί και να βλέπουν μόνο μπροστά,

ἀδυνάτους δὲ περιάγειν τὰς κεφαλὰς κύκλῳ ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ,
και να είναι αδύνατο να περιφέρουν τα κεφάλια τους κυκλικά εξαιτίας των δεσμών,

καόμενον δὲ αὐτοῖς φῶς πυρὸς ὀπισθεν αὐτῶν ἄνωθεν καὶ πόρρωθεν,
και να καίει γι' αυτούς ένα φως από φωτιά πίσω τους από ψηλά και μακριά,

ὁδὸν δὲ ἐπάνω μεταξύ τοῦ πυρὸς καὶ τῶν δεσμῶν,
έναν δρόμο(που οδηγεί) προς τα πάνω, ανάμεσα στη φωτιά και τους δεσμούς,

παρ' ἣν ἰδὲ παρωκοδομημένον τειχίον,
στον οποίο δεσ να έχει οικοδομηθεί κοντά ένα μικρό τείχος,

ὥσπερ τὰ παραφράγματα τοῖς θαυματοποιοῖς
όπως ακριβώς τα διαφράγματα για τους θαυματοποιούς

πρόκειται πρὸ τῶν ἀνθρώπων,
τοποθετούνται μπροστά από τους ανθρώπους,

ὑπὲρ ὧν δεικνύασιν τὰ θαύματα.
πάνω απ' τα οποία δείχνουν τα τεχνάσματα τους.

Ὅρῶ, ἔφη.
Βλέπω, εἶπε.

Ὅρα τοίνυν παρὰ τοῦτο τὸ τειχίον ἀνθρώπους φέροντας
Δες λοιπόν δίπλα σ' αυτό το μικρό τείχος ανθρώπους να μεταφέρουν

παντοδαπὰ σκεύη τε ὑπερέχοντα τοῦ τειχίου
κάθε είδους αντικείμενα που προεξέχουν πάνω από το μικρό τείχος

καὶ ἀνδριάντας καὶ ἄλλα ζῶα εἰργασμένα
και ανδριάντες και άλλα ομοιώματα ζώων κατασκευασμένα

λίθινά τε καὶ ξύλινα καὶ παντοῖα,
από πέτρα και ξύλο και από οποιοδήποτε άλλο (υλικό),

οἷον εἰκὸς τοὺς μὲν τῶν παραφερόντων φθεγγομένους,
όπως είναι φυσικό άλλους από αυτούς που τα μεταφέρουν να μιλούν,

τοὺς δὲ σιγῶντας.
κι άλλους να σιωπούν

Ἄτοπον εἰκόνα λέγεις καὶ ἀτόπους δεσμώτας, ἔφη.
Αλλόκοτη εικόνα αναφέρεις και αλλόκοτους δεσμούςτες, εἶπε.

Ὅμοιους ἡμῖν, ἦν δ' ἐγώ.
Ὅμοιους μ' εμάς, εἶπα εγώ.